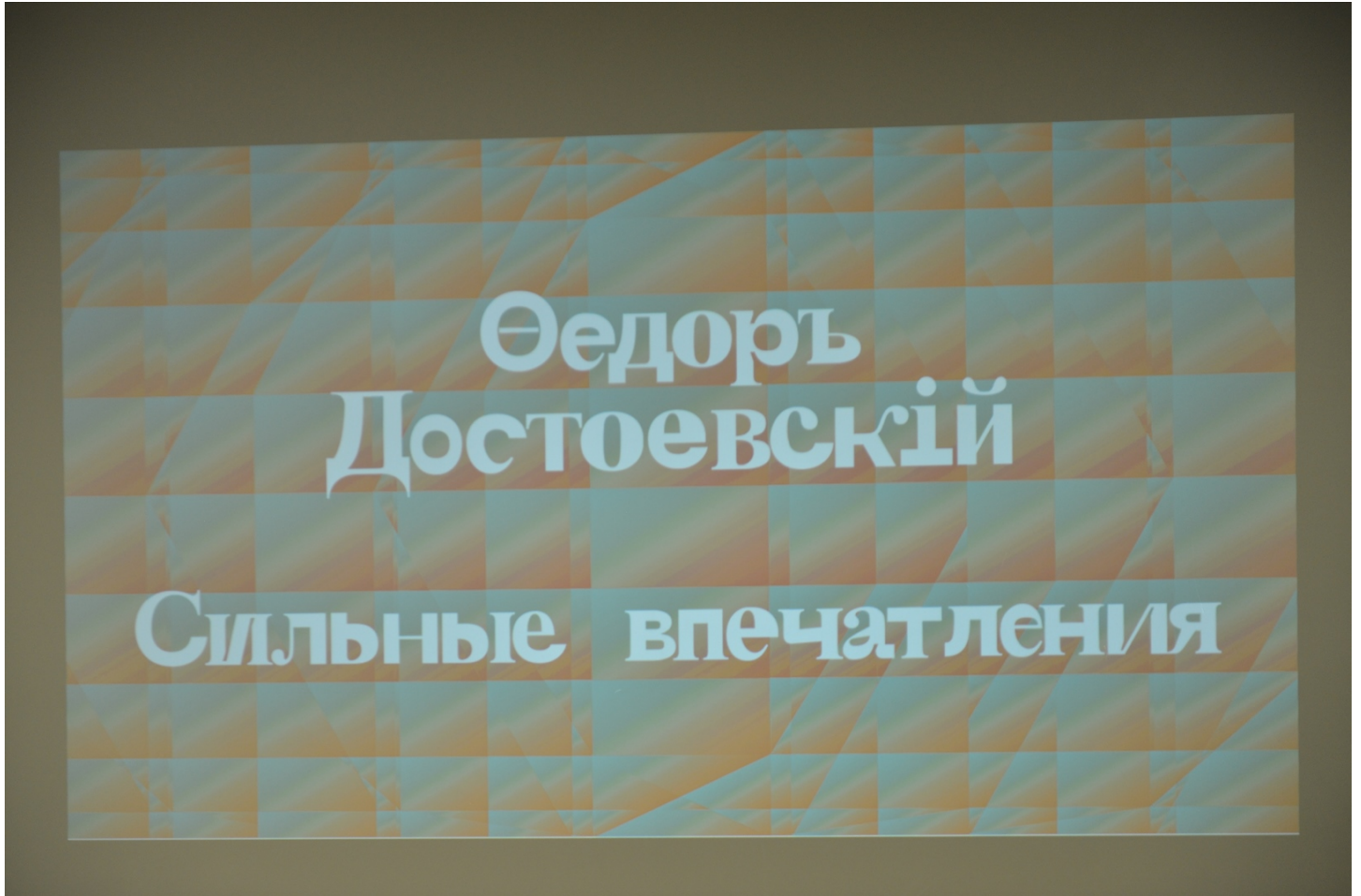

ВІДДІЛ ЗОВНІШНІХ ЦЕРКОВНИХ ЗВ'ЯЗКІВ
Московського Патріархату

Митрополит Волоколамський Іларіон взяв участь у відкритті виставки до 200-річчя Ф. М. Достоевського

12 травня 2021 року в будівлі Державного музею історії російської літератури імені В. І. Даля на Зубовському бульварі в Москві відбулося відкриття виставки "Федір Достоевський. Сильні враження", приуроченої до 200-річчя з дня народження письменника, яке відзначається в нинішньому році.

На церемонії були присутні представники державної влади, московського уряду, музейного співтовариства Росії та Німеччини, дослідники творчості Достоевського з різних країн, літературознавці. Урочистий захід також відвідали посол Польщі в Росії Кшиштоф Краєвський,

посол Литви в РФ Ейтвідас Баярунас, представники посольств Швейцарії, Німеччини, Австрії, Ізраїлю.

Учасників та гостей вітав директор Державного музею історії російської літератури Д. П. Бак.

Звернення міністра культури Росії О. Б. Любімової оголосила статс-секретар, заступник голови Міністерства культури А. Ю. Манілова. "Той факт, що музей імені Даля вже протягом століття зберігає свідчення літературної спадщини нашої країни, надає цій виставці особливий статус", - відзначається у зверненні.

Зі свого боку А. Ю. Манілова підкреслила масштабність цієї виставки - так, багато чого з наданих експонатів відвідувачі побачуть вперше. Вона також розповіла про те, що Міністерство культури РФ з пропозиції митрополита Волоколамського Іларіона додало до програми Днів духовної культури Росії в зарубіжних країнах заходи, присвячені Ф. М. Достоєвському.

Як відзначив керівник Департаменту культури міста Москви А. В. Кібовський, виставка "Федір Достоєвський. Сильні враження" - це "наша данина поваги, данина пам'яті". За його думкою, експозиція призначена для найширшого кола людей.

В своєму виступі голова Відділу зовнішніх церковних зв'язків Московського Патріархату митрополит Волоколамський Іларіон процитував слова колекціонера і мецената Павла Третьякова, який наступного дня після кончини Достоєвського в листі художнику Івану Крамському підкреслив: "Це був не лише апостол, це був пророк. Це був всьому доброму вчитель, це було наше суспільне сумління".

"Мені здається, складно точніше охарактеризувати Ф. М. Достоєвського, ніж це зробив наш великий колекціонер в такій лаконічній фразі, - сказав владика Іларіон. - Що таке апостол? Це ученик Христовий, це людина, яка своє життя присвячує проповіді Христа. Звичайно, Федір

Михайлович був і залишається таким апостолом. Більш того, в багатьох країнах світу, де не знають практично нічого ні про Православну Церкву, ні про православну культуру, ні навіть взагалі про Росію, люди про все це впізнають через книги Достоевського. Його проповідь про Христа, яка не є прямою проповіддю, якою займаємося ми, священнослужителі, але яка присутня у всіх романах його великого п'ятикнижжя, в його "Щоденнику письменника", в інших його творах, відкликається до цих пір в серцях мільйонів людей".

Архіпастир вказав на те, що є люди, які приходять до православної віри і навіть стають священнослужителями завдяки цьому письменнику. "Мій друг, який служить вже чверть століття в Москві священником, англієць за народженням, якій навчався в Оксфордському університеті, писав дисертацію з Ф. М. Достоевського. За час написання цієї роботи він входив все глибше і глибше до світу Достоевського, до світу Православ'я. Справа скінчилася тим, що він одружився на російській дівчині, прийняв Православ'я і став священником. Він живе в Росії і служить в Руській Православній Церкві", - розповів митрополит Іларіон, підкресливши, що подібних прикладів можна навести тисячі, а можливо і сотні тисяч.

За думкою владикі, Достоевський також справедливо названий в листі Третьякова пророком: "Пророк - людина, яка сповіщає волю Божу, попереджає про прийдешні лиха і пророкує майбутнє. Це все ми знаходимо у Достоевського на сторінках його романів. І в "Бісах", і в "Братах Карамазових", і в інших творах він застерігає від втрати віри, від втрати моральних орієнтирів, від всього того, що стало потім причиною великої історичної катастрофи нашого народу, від якої ми до цих пір не можемо отямитися".

Ієрарх навів свідоцтво самого Федіра Михайловича про себе після завершення чотирьох років каторги. "За ці роки я склав в собі Символ віри, в якому для мене все ясно і свято. Цей Символ віри дуже простий, ось він: вірити, що немає нічого прекраснішого, глибшого, вродливішого, мудрішого, мужнішого і досконалішого за Христа", - писав Достоевський.

"Для нього Христос був абсолютним духовно-моральним ідеалом, - підкреслив митрополит Волоколамський Іларіон. - До цього ідеалу він намагався наблизитися через свої христоподібні образи, такі як князь Мишкін, як Альоша Карамазов. У нього навіть була мрія написати книгу про

Христа. Цій мрії не судилося збутися, але його сприйняття особистості Христа віддзеркалюється в написаних ним романах і особливо в тих дивних образах, які Достоевський подарував російській літературі та світу. Я вважаю, що ми всі повинні бути безмежно вдячні Федіру Михайловичу за все, що він зробив".

"Як людина Церкви я не можу не сказати про те, що для Руської Православної Церкви він дійсно є і апостолом, і пророком, і людиною, якою ми пишаємося, перед генієм якої ми вклоняємося, чії книги читаємо, яка, як ніхто інший в російській літературі, змогла розкрити і своїм сучасникам, і їх нащадкам - нашим сучасникам - глибину і красоту православної віри ", - сказав в завершення архіпастир.

У продовження церемонії відкриття експозиції, присвяченої Ф. М. Достоевському, виступили керівник відділу культури Посольства ФРН Ян Канторчик, президент Фонду Достоевського Ігор Волгін, куратор виставки Павло Фокін.

Масштабну експозицію "Федір Достоевський. Сильні враження" розміщено двома поверхами Доходного дому Любощінських-Вернадських, її відкриття стало одною з ключових подій святкування ювілею письменника, а також століття Державного музею історії російської літератури імені В. І. Даля.

Джерело: <https://mospat.ru/ua/news/87251/>